

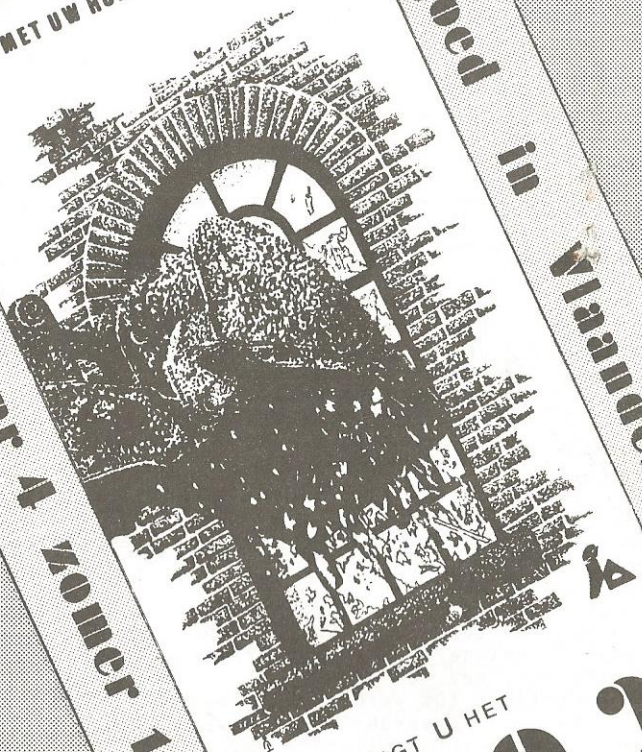
501,502...
LEDEN LEDEN

**ons
Industrieel
Erfgoed
REDDEN**

MET UW HULP KAN DAT!

Newsbrief

nr. 4 zomer 1986

4

Industrieel Erfgoed in Vlaanderen

BRENGT U HET

750?

ste LID AAN of het ...

501 502 503

750?

VVIA LEDENWERVING 501.502.....750?

Het ledencijfer van de VVIA bereikte opnieuw het cijfer van 500 !
Dit jaar mikken we echter hoger !

IS U REEDS LID ?

KENT U PERSONEN DIE NOG GEEN LID ZIJN ???

Al de VVIA-activiteiten, en heel onze werking wordt gefinancierd met de vrijwillige bijdragen van onze leden en sympathisanten.

Hoe meer leden de VVIA heeft, hoe meer mogelijkheden de vereniging bezit, en hoe meer en betere initiatieven wij kunnen nemen.

Word lid !

Werf nieuwe leden !

De VLAAMSE VERENIGING VOOR INDUSTRIELE ARCHEOLOGIE stimuleert, organiseert en coördineert de inzet van talloze vrijwilligers in Vlaanderen en Brussel.

De VVIA zet zich concreet in voor het behoud en het zinvol gebruik van de getuigenissen van het industrieel verleden.

De VVIA is een organisatie van en door vrijwilligers, en wordt tot op heden nog niet gesubsidieerd.

Zij kan ieders steun gebruiken!

Leden zijn een levensnoodzaak, om de werking en projecten te realiseren.

- steunend lidgeld (individuen):..... 400 frank
- steunend lidgeld (studenten, werklozen):..... 300 frank
- instellingen, bedrijven, openbare diensten:... 1.000 frank
- beschermend lidgeld:..... min. 2.000 frank

Dit bedrag omvat een jaarabonnement op het TIJDSCHRIFT INDUSTRIEEL ERFGOED, en toezending van de leden-nieuwsbrieven.

Tevens vermindering op studiereizen, kongresdeelnamen, vormingsactiviteiten, enz...

Leden krijgen 10% vermindering bij aankoop van boeken en brochures die via de VVIA verdeeld worden, en kunnen gratis gebruik maken van het VVIA-informatiecentrum.

STORT UW LIDGELD OP ASLK 001-0691134-85

STORTINGEN UIT HET BUITENLAND ENKEL OP BCH 000-1160471-60

"Industriële archeologie" en
"industriële archeologie" is twee

Op dit ogenblik wordt "industriële archeologie" een modewoord. Politici, architecten, handige public relations jongens, verzamelaars, hoogleraars met een krappe leerstoel, ministerie-ambtenaren, ... tot en met Greenpeace, nemen de term ter hand in positieve en negatieve zin. Vaak weten de gebruikers niet wat de inhoud van de discipline zijn !

Onlangs vroeg Greenpeace de wettelijke bescherming aan van de afvalkollektor ("smeerpomp") Genk-Antwerpen, als industrieel-archeologisch monument. Aan de V.V.I.A. werd de vraag gesteld om deze aanvraag te steunen.

Na rijp beraad wil de VVIA in deze aangelegenheid, die in essentie een milieu-actie is, geen standpunt innemen, omdat zulks buiten haar bevoegdheid valt.

In zijn schrijven aan Greenpeace benadrukt de VVIA dat zij "voorstander is van een degelijke en wetenschappelijk-onderbouwde industriële archeologie van alle industriële activiteiten en hun implicaties, doch dat zij niet akkoord kan gaan met een al te verregaande simplificatie van de term 'industriële archeologie' voor acties of doeleinden die vreemd zijn aan de inhoud van deze discipline". Dit standpunt heeft niet alleen betrekking op Greenpeace, maar slaat ook op al de anderen die in 'industriële archeologie' een handig-woord-voor-alle-werk menen

gevonden te hebben.

We openen graag de discussie.

DE SLOPER SLOEG TOE...

Vanaf dit nummer zouden wij in elke aflevering van deze Nieuwsbrief een overzicht willen opnemen van slopingen van industrieel-archeologische sites in Vlaanderen ?
Wie zendt ons gegevens ? Wie treedt op als plaatselijk correspondent.

Tijdens de maand juni vielen ons twee slopingen op :

1. Van het oude textielbedrijf UCO-Minnemeers in Gent (waar we langskwamen tijdens de stadswandelingen 'Gent-Noord'), werd het oudste gedeelte gesloopt. De recentere delen zouden behouden blijven en gerenoveerd worden. Deze renovatie getuigt dan blijkbaar niet van een erg historisch gevoel of voorstudie, want de interessantste delen zijn intussen met de grond gelijk gemaakt.

2. Tijdens de maand mei begonnen illegale slopingswerken aan delen van de voormalige fabriek Alsberghe-Van Oost, aan de Drongensteenweg in Gent. Een deel van de werken speelde zich af binnen het wettelijk beschermde gedeelte: zo werden o.m. de stoomketel-installaties onherroepelijk verminkt, en werd de schouw omgeduwd. Deze werken startten zonder enige slopingsvergunning : zij zijn in inbreuk op de wetten op stedenbouw (wet van 1962) en op het dekreet

op het behoud van monumenten, stads- en dorpsgezichten (1976). Het bestuur van Monumenten- en Landschapszorg stelde vervolging in via de procureur. De VVIA legde eveneens klacht neer bij de bevoegde instanties. De werken werden intussen politieel stilgelegd.

HANDELINGEN BETONKONGRES

Het VVIA-kongres over de geschiedenis en het industrieel erfgoed van gewapend beton was ongetwijfeld een succes. Tijdens de openingzitting werden o.m. bijzonder belangrijke lezingen gehouden door Prof. Oosterhoff (Technisch Hogeschool Delft) Prof. Guillerme (Ecole Nationale des Travaux Publics de l'Etat, Parijs) en Peter Campbell (Museum of Concrete at Amberley). Ook de inleidingen van Prof. Lambotte (R.U.G.), N. Poulain (Interbellum vzw.) en A. Linters, boden ruime perspectieven vanuit de Vlaamse situatie.

De V.V.I.A. plant tegen *begin 1987* de uitgaven van de handelingen van dit kongres. Het belooft nu reeds een lijvig boek te worden, want naast de zes inleidende lezingen, zullen er een dertigtal werkdokumenten gepubliceerd worden, naast een rijke ikonografie en een bibliografie. We verwachten dat het boek ca. 900 blz. zal omvatten... Kostprijs nog onbekend, maar omwille van de hoge realisatiekosten zullen we verplicht zijn de

Voor alle nadere gegevens :

STUURGROEP "BETON"

p/a V.V.I.A.

Postbus 30

Postkantoor Maria Hendrikaplein

9000

GENT-12

oplage te beperken. De kostprijs zal tussen 1500 fr. en 2000 fr. schommelen (tenzij er zware subsidiëring of sponsoring kan aangetrokken worden.)

Om de rijkdom van dit boek nog te vergroten, doen we een oproep tot al onze leden :

° graag ontvangen wij nog aanvullende (off-conference) teksten over vroege betonkonstrukties, betonkonstruktors en betonfirma's enz... Teksten graag zo spoedig mogelijk ! Redactionele richtlijnen worden op aanvraag toegezonden.

° graag ontvangen wij situeringen van vroege betonkonstrukties. Hiervoor vragen wij toezending van : één afbeelding, lokalisatie, datum van bouw, eventueel ook architect en/of konstruktör, korte aanvullende beschrijving indien mogelijk, Deze gegevens zullen achteraan het boek als een gazetteer opgenomen worden.

TECHNOLOGIE AAN ZEE

'Technologie aan Zee' is een jaarlijkse beurs voor nieuwe technologieën, die door de vzw. Promotech in Oostende georganiseerd wordt. Dit jaar staan een 40-tal stands, gaande van IMEC en de Vlaamse universiteiten, tot de windmolens van HMZ, de nodige computers, en de marine. Maar, de organisatoren wilden de idee van vernieuwing eveneens koppelen aan het technologische verleden van Vlaanderen. M.a.w. zij wilden de bezoekers een achteruitkijkspiegel aanbieden op de wortels van de DIRV.

Daarom deden zij een beroep op de V.V.I.A. om een kleine gelegenheidstentoonstelling "Een verleden voor de toekomst" samen te stellen. Deze tentoonstelling omvat een dertigtal panelen, een geeft een beeld van de industriële ontwikkeling en van het industrieel erfgoed in Vlaanderen. Op bepaalde dagen zullen demonstraties gegeven worden met een oude degeldrukpers uit het midden van vorige eeuw, en tevens worden projecties van de film 'Het Zwarte Archief' voorzien.

Technologie aan Zee en de tentoonstelling 'Een verleden voor de Toekomst' vindt U in de Venetiaanse Galerijen aan de Zeedijk te Oostende, tot en met 27 juli e.k., elke dag van 10 tot 12 u. en van 15 tot 19 u.

De panelen van de VVIA-tentoonstelling zijn naderhand beschikbaar voor opstelling in andere Vlaamse gemeenten.

JAAR VAN HET BIER

We weten het zoal langzamerhand : 1986 is het *Jaar van het Bier*.

De brouwers zijn overbelast van de bezoekers-aanvragen, en van allerhande initiatieven en activiteiten. Vandaar dat de VVIA dit jaar in principe géén open brouwerijbezoeken inlast, en die naar volgend jaar verschuift (de werkgroep 'Brouwerijgeschiedenis' werkt wel verder !)

Tijdens de Gentse Feesten organiseert de VVIA echter een tentoonstelling '*Jaar van het Bier*' in de voormalige brouwerij van het Caermersklooster, Trommelstraat 1 (Patershol).

In samenwerking met de Confederatie van de Belgische Brouwerijen wordt uitgelegd wat 'bier' is en hoe het gemaakt wordt, en daarnaast worden een hele reeks relikten en souvenirs over bier en brouwen tentoongesteld. Daarnaast een aantal 'bierse' activiteiten, maar als U die wil meemaken, dan loopt U best eens langs.

De tentoonstelling wordt geopend op zondag 20 juli, omstreeks het middaguur, met een aperitief als besluit van de lustrumwandeling. De tentoonstelling is alle dagen open van 12 tot 20 u.

GENTSE FEESTEN

STADS-
WANDELINGEN

LUSTRUMWANDELING

ZONDAG 20 JULI - 10 u : *Lustrumwandeling Gent-Noord*

*Industrieel-Archeologische Lustrumwandeling:
Gent-Noord van de Vlaamse Vereniging voor Industriële
Archeologie.*

Vertrek : 10 u. aan het Groot Kanon.

20 JULI '86 10u Precies tien jaar geleden werd voor het eerst een stadswandeling rond het industrieel en technisch erfgoed van Gent georganiseerd, door een aantal vrijwilligers die aan de basis lagen van de oprichting van de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie. Het initiatief kende onmiddellijk behoorlijk wat succes, zodat het naderhand tot een echte traditie uitgroeide, terwijl tal van andere organisaties en instellingen op hetzelfde patroon "een ander" beeld van Gent aan belangstellenden gingen aanbieden.

Ter gelegenheid van deze verjaardag organiseert de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie op zondag 20 juni, om 10 u., vanaf het Groot Kanon een speciale lustrumwandeling, niet alleen voor een aantal eregenodigden, doch tevens voor iedereen die hiervoor belangstelling heeft.

De wandeling eindigt met een kleine receptie omstreeks 12 u.

ZONDAG 20 JULI - 15 u : *Wandeling Gent-Noord*

Traditionele industrieel-archeologische stadswandeling.
*"Kijk mensen : Het leven en werken van onze grootouders",
gedeelte Gent-Noord.*

Een wandeling van ca. 2.30 à 3 uur langsheen onbekende hoekjes, beluiken, fabrieken, kaaien, straatmeubilair, en noem maar op.

De wandeling *vertrekt aan het Groot-Kanon*, en eindigt aan het Rabot.

MAANDAG 21 JULI - 10u EN 15 u : *Wandeling Gent-Zuid.*

Industrieel-archeologische stadswandeling " *Werk en plezier rond het Gentse Zuidkwartier* ".

GENT-
~
NOORD

Een wandeling van 2 u. (voormiddag) of 3 u (namiddag) langsheen de sporen van beluiken en fabrieken, de resten van spoorwegen en verkeersinfrastructuur, winkels en warenhuizen, en de ontspanningsgelegenheden van onze voorouders.

Er is een begeleidende brochure beschikbaar.

De wandeling *vertrekt* op 21 juli om 10 u. en om 15 u. *vóór het Parkhotel*, Pres. Wilsonplein.

WOENSDAG 23 JULI - 10 u. EN 15 u. : *Wandeling Gent-Noord.*

Bekende industrieel-archeologische stadswandeling. " *Kijk mensen : het wonen en het werken van onze grootouders* ".

Een originele visie op de groei van de stad Gent, onder de invloed van industrialisatie en techniek. Een beeld van fabrieken en beluiken in het Noorden van Gent.

De stadswandeling *vertrekt* om 10 u. (duur 2 uur) of om 15 u. (duur 3 uur) *aan het Groot-Kanon*, en eindigt *aan het Rabot*.

ZATERDAG 26 JULI - 10u. EN 15 u. : *Wandeling Gent-Zuid.*

Industrieel-Archeologische stadswandeling " *Werk en Plezier rond het Gentse Zuidkwartier* ".

De wandeling *vertrekt* op 26 juli, om 10 u. en om 15u., *vóór het Parkhotel*, Pres. Wilsonplein.

ZONDAG 27 JULI - 10u. EN 15 u. : *Wandeling Gent-Noord.*

Industrieel-archeologische stadswandeling. *Kijk mensen : Het werken en wonen van onze grootouders.*

Een originele visie op de werk- en woonomstandigheden van degenen die de grondslagen legden voor ' Flanders Technology '. Te voet langs fabrieken, beluiken, en andere sporen van het industrieel en technologisch verleden.

De stadswandeling *vertrekt* om 10 u. (duur 2 uur) of om 15 uur (duur 3 uur) *aan het Groot Kanon*, en eindigt *aan het Rabot*.

ZONDAG 20 TOT EN MET ZONDAG 27 JULI VAN 12 TOT 20 U.

Tentoonstelling 'Jaar van het Bier' in de oude brouwerij van het Caermersklooster, Trommelstraat 1 (Patershol) te Gent.
 Open : alle dagen van 12 tot 20 u.
 (Organisatie : VVIA)

ZONDAG 27 JULI van 10-12 en 15 tot 19 U.

OOSTENDE : tentoonstelling "Een Verleden voor de Toekomst" (de wortels van de DIRV)", in de beurs 'Technologie aan Zee'.
 In de Venetiaanse Galerijen op de Zeedijk. Open elke dag van 10-12 en 15-19 U.
 Af en toe demonstraties met oude drukpers (tentoonstelling : VVIA)

NOG TOT ZONDAG 7 SEPTEMBER 1986.

NEDERLANDS TEXTIELMUSEUM : TENTOONSTELLING "ONDER STOOM"
 Aspecten van de geschiedenis van de stoommachine.
 van Dinsdag t/m vrijdag : van 10 u tot 17 u.
 Zondag : van 12 u tot 17 u.
 Maandag en Zaterdag gesloten.
 Nederlands Textielmuseum : Goirkestraat 96, 5046 GN TILBURG.

DINSDAG 22 JULI : 15 U.

LANGERBRUGGE: geleid bezoek aan de centrale van EBES, het Energiea-museum en de VVIA-tentoonstelling over industriële archeologie.

DONDERDAG 24 JULI : 15 U.

LANGERBRUGGE: idem.

VRIJDAG 15 AUGUSTUS : 10 U.

Traditionele industrieel-archeologische havenwandeling in Antwerpen. Vertrek voor het Zuiderpershuis, Waalse Kaai (Oude Zuiderdoken) - einde omstreeks 17 U.

ZATERDAG 23 AUGUSTUS : 9U.

Industrieel-archeologische stadswandeling in Kortrijk. Vertrek aan het station.

ZATERDAG 23 EN ZONDAG 24 AUGUSTUS 10 U-18 U.

Stoomdagen in het stoomcentrum te Maldegem. Inlichtingen vzw stoomcentrum Maldegem, Postbus 29, 9990 MALDEGEM.

ZATERDAG 30 EN ZONDAG 31 AUGUSTUS

Werkweekend in de Herissemolen (kartonfabriek Winderickx) te Alsemberg. Help de site opruimen, en de restauratie voorbereiden. Kleine onderhoudswerkzaamheden. Deelnemers krijgen eerst een theoretische en praktische 'stoomkursus'. Inschrijven : 016/29.15.08.

ZONDAG 31 AUGUSTUS : 14U30

Molendag Zuid-Limburg. De VVIA organiseert een molentocht met auto's. Vertrek aan de dorpsmolen te Stevoort met begeleiding en uitleg aan elke bezochte molen.

ZATERDAG 6 EN ZONDAG 7 SEPTEMBER

Tweede werkweekend in Alsemberg.

ZATERDAG 13 SEPTEMBER

Industrieel-archeologische uitstap naar Noord-Frankrijk. Organisatie : Werkgroep Industrieel Erfgoed Westhoek, i.s.m. de VVIA.

ZONDAG 14 SEPTEMBER : 10 U en 14.30 U.

Industrieel-archeologische stadswandeling te Ronse. Vertrek aan het station.

ZONDAG 14 SEPTEMBER : 15 U.

Geleide wandeling door industrieel Aalst o.l.v. M. BAYENS. Vertrek aan het Belfort.

ZONDAG 21 SEPTEMBER : 10U en 14.30 U.

Industrieel-archeologische stadswandeling te Izegem. Vertrek aan het station. De wandelingen worden beëindigd met een bezoek aan de wettelijk beschermde tandem - compound-stoommachine (1645 PK !) van de elektrische centrale.

ZATERDAG 27 SEPTEMBER

Officiële voorstelling van de studie 'Industrieel Toerisme' van de VVIA, en studiedag over 'industriële archeologie en toerisme'.

ZONDAG 28 SEPTEMBER : 10 U EN 14.30 U.

Industrieel-archeologische stadswandeling te *Aalst*. Vertrek aan het station.

ZONDAG 5 OKTOBER : 10 U EN 14.30 U.

Industrieel-archeologische stadswandeling te *Kortrijk*. Vertrek aan het station.

ZONDAG 26 OKTOBER : 10 EN 14.30 U.

Industrieel-archeologische stadswandeling te *Ninove*. Vertrek aan het station. Als besluit van de namiddagwandeling een geleid bezoek aan de brouwerij Slaghmuyler, en het terug in werking stellen van de stoommachine aldaar.

ZATERDAG 8 NOVEMBER

Studiereis i.v.m. nieuwe bestemmingen van *Oude textielfabrieken te Rijsel, Tourcoing en Roubaix*.
 Inschrijven : 056/ 35.91.02 Adriaan Linters.

"WEGWIJS IN DE WETENSCHAPPEN"
 is een nieuw tijdschrift over het mensenwerk in universiteit en industrie, met aandacht voor vernieuwingen en nieuwe technologieën vanuit Vlaanderen, maar ook met belangstelling voor de achtergronden van het industrieel-technologisch en wetenschappelijk gebeuren.
 Abonnement : 995 fr. per jaar.

Inlichtingen en proefnummers:
 Science Press Office, F. De Mildreef 9 te 9218 Gent.
 (Tel.: 091/ 30.32.24)

TICCIH-Belgium is de Belgische afdeling van 'The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage'.
 Leden van de VVIA en van onze Waalse zustervereniging PIWB kunnen lid worden van TICCIH-Belgium door storting van 400 frank op bankrekening 068-0755520-14, met vermelding van hun lidnummer van de VVIA of de PIWB. Zij ontvangen dan eveneens de TICCIH-Newsletter.

PUBLICITEIT

KURSUSSEN INSTITUTE OF INDUSTRIAL ARCHEOLOGY

MAANDAG 8 - VRIJDAG 19 SEPTEMBER

"The Ironbridge Training Excavation in industrial archaeology". Twee weken doorgedreven opleiding in het opgraven van industriële sites.

VRIJDAG 7 NOVEMBER

"Recording Industrial Sites : aims, methods and results". Eëndaagse cursus over registratiemethoden voor industriële sites, het opstellen van inventarissen, en wat daarmee aanvangen.

MAANDAG 10 EN DINSDAG 11 NOVEMBER

"Eighteenth century technology". Cursus over de bronnen voor, en de aard van de techniek tijdens de eerste jaren van de industriële revolutie, en de proto-industrialisering.

VRIJDAG 14 NOVEMBER

"The Use of Archives" Cursus in samenwerking met de Association for Independent Museums. De relevantie van archieven in museumwerk en het onderzoek, hoe archieven behouden, katalogeren en ontsluiten.

DONDERDAG 20 NOVEMBER

"Employment and Urban Tourism". Wat kan de rol zijn van het regionaal en stedelijk toerisme als faktor van werkverschaffing. Cursus voornamelijk gedacht naar industriële regio's.

ZATERDAG 22 NOVEMBER

"Urban Transport": the role of electricity, trams and trolleybuses Cursus over de aanwending van electriciteit in het stedelijk vervoer.

Inlichtingen over al deze cursussen verkrijgbaar via de V.V.I.A.

korrektie :

In de laatste boek-info nr.3 werd de prijs van de kongresmap beton vergeten - deze is 600,- fr.

VVIA

Vlaamse Vereniging voor

INDUSTRIEEL ERFGOED IN VLAANDEREN.
Dr. Emandel, ijkse
VERENIGING - 30 12,
Postbus - 1986
Z O M E R B i s s e g e m -
B i s s e g e m -
359102
INDUSTRIEEL ERFGOED IN VLAANDEREN.
Dr. Emandel, ijkse
VERENIGING - 30 12,
Postbus - 1986
Z O M E R B i s s e g e m -
B i s s e g e m -
359102

Industriële Archeologie

Nr. 4
Verantw. uitg. plaats 6, 8620

Adriaan LINTERS (VVIA) /
kortrijk-Bissegem, tel.: 056/

INDUSTRIEEL ERFGOED IN VLAANDEREN.
Dr. Emandel, ijkse
VERENIGING - 30 12,
Postbus - 1986
Z O M E R B i s s e g e m -
B i s s e g e m -
359102

Het tijdschrift "Industrie
Magazine" publiceert over in-
dustriële archeologie, en een
rubriek "industrie retro".
Verkrijgbaar in elke kranten-
winkel!

